

Vörös Lobogó

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NEPTANACS LAPJA

XXVI. évfolyam

7947. szám

4 oldal,
30 bani

Péntek

1970.

október 9.

Hozzáértő irányítás, minőségi munka

Teljesben az őszi betakarítási és vetési kampány. Ilyenkor megkészenednek a gondok. A legidősebb feladatok közé tartozik a kési termények leszedése, tárolása, a jövő évi gabonaművek magágyának előkészítése, s a kulturák elvetése. Nagyon fontos, hogy ebben az időszakban minél egyszerűbb szervezzék meg a munkát, annál is inkább, mert nagy volumenű terményt kell biztonságba helyezni s optimális körülmények között kell elvégezni a buza magvainak földbejuttatását is. Mivel elérkezett a kalászosok vetési ideje, minden gépi erőt és emberi potenciált úgy kell felhasználni, hogy a mennyiségi teljesítménnyel egyidőben eleget tegyenek a minőségi követelményeknek s kifogástalan magágy biztosításával alapozzák meg a jövő évi bővebb terméshozamot.

ria és egy Matador kombájnnal eddig a termés kétharmadát vették le. A betakarítás ütemének tiszteltben tartásához az is nagyban hozzájárult, hogy a gépi felszereléseket idejében és minőségileg kifogástalanul javították ki. A jó munkaszervezésre vall, hogy az üzemeltetés folytonosságát elősegítik a kombájnhoz irányított mozgó-javitóművek is. Ennek tudható be, hogy normájukat túlhaladva a napraforgó arató 5, a

hektár a jövő évi előirányzat, melynek vetését a napokban meg is kezdték.

Ifrim Valer mérnök, a vállalat igazgatója elmondta: az idei eredményekből okulva, most az őszi folyamán a minőségre fektetjük a fő hangsúlyt. A jövő évi jobb termés megalapozásának fontos tényezője a magas biológiai értékű vetőmag, a kitűnő magágy és a hozzáértéssel alkalmazott vegyszeres. Vetőmagszükségletünket az

kétszer felszántották és a területet a hat talajgyaluval el is egyengettek. Az alacsonyabb fekvésű földparcellákon KM csatornázópekkel árkokat húztak. Így biztosították az ilyen területen elvetett kultúrák vízmentesítését. Ahová napraforgó után vetik a búzát, ott már teljes egészében felszabadították a területet. A husz erőgép pedig csatarendbe sorakozva hasíthatja a barázdát. A szántást megelőzően a szármadarványokat a tiz traktor többszöri tárcsázásával fölparitja, majd ezután torgatja alá.

A buza vetésénél kilenc gépet foglalkoztatnak. A traktorok jobb használatára érdekében három erőgép után két-két vetőgépet kapcsolnak és így dolgoztatják azokat. A farmvezetők arról is gondoskodtak, hogy a vetőgépek átalakított, ábronszított csillagboronákat vontassanak maguk után, ezekkel tömörítik a földet.

A vállalat szakembereinek, gépésztörzse egyöntetű véleménye: a több munkafordítás, a kitűnő vetőmag, a megfelelő minőségű agrotechnika alkalmazása meghozza majd az eredményt. Jövő évben mindnyajuk fáradságát mázsákkal fizeti vissza a föld.

SZABÓ GYULA

Az Angyalkúti ÁMV-ben

nagy teljesítményű kombájnnal pedig 10-14 hektárról vágják le a pontot a termést. A gépkocsik meg utánfutók szállítják a telt zsákokat a gabonátvevő központok raktáraiba, ahol eddig mintegy 840 tonnát helyeztek biztonságba. A kukoricásokban is három kombájnt foglalkoztatnak. A beérett szóját pedig 6 gép aratja. A kézi kaszák a rizzsel bevetett parcellákban már utat nyitottak az arató-cseplők részére és amint az idő engedi, itt is felzúgnak a gépek.

Nagy volt a sűrűség-forgás az őszi vetésnél is. Már földben 300 hektár árpa s 100 hektár, zöldtakarmánynak beütemezett kulturák magva. Buzából 1200

importból származó Bezostája és az ötvenes vállalatot beszerzett San-Pastore búzával biztosítottuk. Általában 260-270 kilogrammot adagolunk hektáronként, műtrágyából pedig 250-300 kilogramm szuperfoszfátot és 150-200 kilogramm nitrogént juttatunk ugyanerre a területre.

Gahtner Mihály, a 6-os és Iftimire Stefan, a 7-es számú farm mérnökei — állandó terepen való tartózkodásukkal és kompetens irányításukkal — oda hatottak, hogy Wilwert Péter, Sbircea Gheorghe, Lammeri György, Sehl Péter és más gépésztörzsek tudásuk legjavát adják. A korán lekerülő elővetemények után 760 hektárt

Építőtelepi örjárat

Jószándék és valóság

A mult esztendő hasonló időszakaiban építőink munkájáról azt kellett írunk, hogy a teli munkafordítást bizony nem a legmegfelelőbb. Pedig a legtöbb esetben csak szervezési kérdések megoldásától függött a zord időszak munka jövedelmének kibontakozásához szükséges feltételek biztosítása.

Az idén már nagyobb hangsúlyt helyeztek a munkafeltételek biztosítására. Idejében megkezdtek a telen szükséges tartalék kavics és homok bányászását, raktározását. Igaz ugyan, hogy még mindig nem a kívánt ütemben történik ez, mivel szállítókész hiánnyal küszködnek. Ez viszont nem újkeletű probléma. Tavaly és a korábbi évek folyamán is így volt. Ezek kapcsolatokban nem bocsátkozunk elemzésekbe, csupán azt szeretnénk megemlíteni, hogy bármekkora is a géppark, a járművek jobb beosztásával, egyszerűbb üzemeltetésével és nem utolsósorban szakszerűbb karbantartásával csökkenteni lehetett volna a rongálódások arányát. S e téren Dicu Ioan mérnök, a gépészeti részleg művezetője kellene hogy többlet tegyen. A gépjárművek alapos műszaki ellenőrzését és javítását semmiféle költség-cél nem szabad elhanyagolni.

A többi alapanyag beszerzését is megkezdték — részben. Kerámia és árabeton építőelemek vásárlásával pótolják a téglahiányt. De hangsúlyozzuk, hogy csak részben. Prundeanu Constantin, a 102-es telepi felelősé ugyan azt említtette, hogy a Romanilor uti tömbök felhúszása az említett betonelemek hiánya miatt késlekedik. Sürgős intézkedésre van szükség, ha azt akarják, hogy legalább a nagy telepen zárt- és fűtött helyiségekben dolgozzanak a kőművesek, a mozaik-rakók és a többi szakember.

Ami a beton- és malterhabarcsot illeti, az utóbbi hónapokban javulás ált be a keverő állomás munkájában. Többnyire az igényeknek megfelelő időben és mennyiségben érkezik a nagyon fontos

felkésztermék a telepekre. Hafiuc főmérnök szinte minden nap itt kezd és itt fejezi be ellenőrző körútját. Az előregyártott nagy falmezőket előállító munkastand üzembehelyezése azonban még mindig késlekedik. A Megyei Építő-Szerelő Vállalat termelési felelőse Eisele András mérnök szorgalmazza ugyan e fontos munkatelep mielőbbi beindítását, a tevékenység megsemm halad a kívánt ütemben. A két nagy lakásépítő-telep munkáját specializálni kívánják. A 101-es telepen dolgozók foglalkoznak majd a nagy falmezők szerelésével, a 102-es telepiek pedig a fémzsálabba történő falak öntésével. Ez utóbbival kapcsolatban még meszebbmenő terveket is kidolgoztak. A meglévő fémzsálabba kibélelési s az így keletkezett kamrákba a hideg-fagyos idő beálltával gőzt vezetnek. Így az idő viszontagságai már nem befolyásolja a frissen öntött betonfalak minőségét és a szilárdítási folyamat ideje a minimálisra csökken.

Ami a teli munkafordítást fizikai méreteit illeti, többnyire elégedettek lehetünk. A Romanilor uton és az Arenei téren közel 200 lakást, a 101-es telepen is ugyanennyi lakószálat húznak től a hideg beállta előtt. Ezek belső munkálatait a tél folyamán végezhetik el.

A vállalat munkaszervezési osztálya az említett felkészítési lakószálat fűtést háromféle módon tervezi. Kályhákat szerelnek be, kokszegetőket helyeznek a szobákba, s ahol lehetséges, ott beindítják a központi fűtést. Szerintünk az utóbbi eljárás a legjobb, ezt kell tehát szorgalmazni. A lehetőségek és a feltételek csakis a szerelők-től függenek. Szervezzék meg tehát úgy azok tevékenységét, hogy a legjobb munkafeltételeket biztosítsák a teli munkálatakat végzőknek. Ezzel kapcsolatban azonban több feladatot beosztásu szakemberek kétévesét fejezte ki. Az utóbbi hónapok alkalmával ugyanis a vállalat raktáraiban hiánycikkek szerepelnek a 3 és 4 colos, fűtésvezetékhez szükséges csövek. A beszerzési osztálybeliek figyelmébe ajánljuk, hogy az említett hengerelt és húzott áru itt nálunk az országban készült!

Még több más szakemberrel, feladatok beosztásu művezetővel és szervezővel beszélünk örjáratunk során. Mindannyian jószándékúak, munkabiztonságot. A jószándék azonban már elég messze jár a valóságtól. Ideje volna összhangba hozni e két tényezőt, míg nem késő.

TÓTH SÁNDOR

Ion Gheorghe Maurer elvtárs egészségi állapota

Az Egészségügyi Minisztérium közli, hogy Ion Gheorghe Maurer elvtársnak, Románia Szocialista Köztársaság Minisztertanácsa elnökének egészségi állapota az utóbbi

48 óra során számottevően javult. A sokk állapotát megszüntették. Folytatják a megfelelő orvosi kezelést a többszörös traumatizmus következményeinek felszámolásáért.

Legyzet • Legyzet • Legyzet

MOZIAVATÁS ELŐTT

Mulik az idő. En még láttam olyan felirást, amely a mozi „mozgóképszínház”-nak titulálta. A pompázatos név peremvárosi hódályt rejtett maga mögött, ahol háború előtti és háború utáni filmeket vetítettek, általában zsúfolt nézőtér előtt. Akkor még divatos volt a taps, no meg a szünet. A szünetben, zongoraszóra (még kísérlett a némafilm világa!) akrobaták és zsonglőrök szórakoztatták a nagyérdemű publikumot. Ha viszont gondolkodunk ezekre az időkre, olyan otthonosnak, közvetlennek tűnik minden.

Akrobaták, zsonglőrök. Élő emberek — a sápadt vászon előtt. Az amfiteátrumra emlékeztető Dacia mozi nézőterét csodálva, hirtelen eszembe jut, miért ne lehetne itt, ebben a közeljövőben megépült szép épületben, élő emberek hinni a vászon elé, miért ne lehetne, itt megrendezni egy hazai film díszbemutatóját? Miért ne teremtsük meg az alkalmat a néző és filmművészeink kedves, otthonos, de mégis ünnepélyes találkozására? Nemrég hírül adtuk: megvénkben

önálló mozivállalat alakult. Köszönöm, hogy a vállalat nemcsak a filmek forgalmazását, de a filmművészet népszerűsítését feladatai között tartja számon. A lelkes aradi filmbarátok, akik az ország legszűkebb mozijával büszkélkedhetnek, bizonyára örömmel látnak vendéglátó premieren az örökké láthatatlan rendezőt, a csak vászonról és képsápról ismert rokonszenves filmcillagokat.

Néha úgy érzem, hogy a filmművészetből megtagadjuk azt az ünnepi lélekűt, amelyet olyan természetesen ajánlunk fel a koncertteremnek vagy a színháznak. „Pedig lellem rajta, nemcsak rossz filmek vannak!” Egy aradi díszbemutató, ... l’vnek ragyogó keretét az új mozi, a Dacia adná, hozzájárulhatna a lélekör megerősítéséhez, a film alkotói és nézői közötti bensőséges kapcsolat kialakításához és biztosra veszem, új barátokat szerezne az alkotói érettség útján elindult hazai filmművészetünknek.

(K. Gy.)

Egy kezdeményezés hasznáról

Ma már könyvtára van a zene ilyen vagy olyan hatásáról írottaknak. Az igazság azonban az, hogy még mindig nem jöttünk rá, vagy ha igen, akkor nem vetjük elég komolyan, hogy a muzsikának óriási nevelő hatása van, elsősorban és nyilvánvalóan a fiatalokra. Szociológiaiailag kimutatták, hogy a muzsika hatása az egyéniségre kialakulására nem egyszerű döntő fontosságú lehet. És erre élő példa a beat-zene.

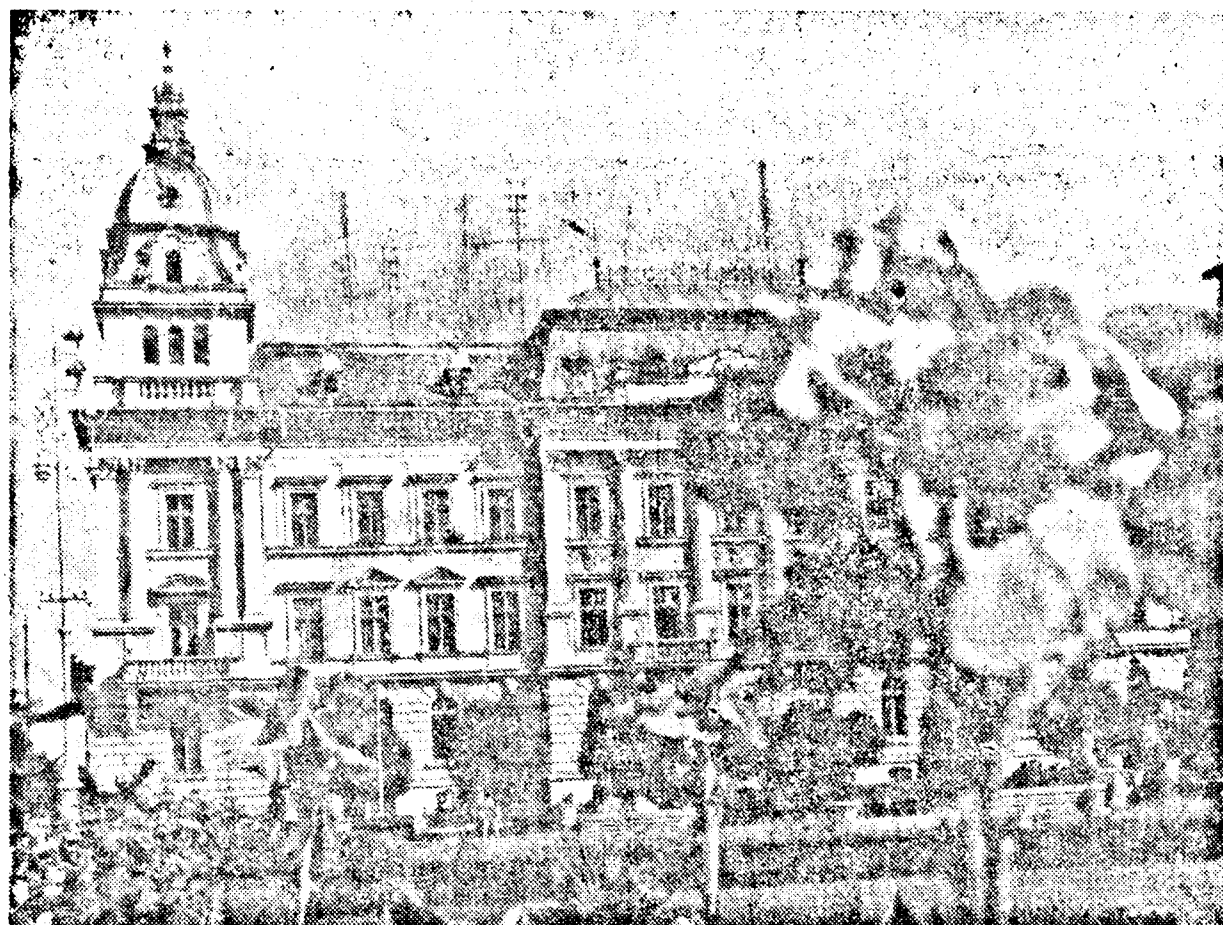
A zene, az ösztönök primitív hangoskodása tulajdonképpen a komoly, műveltségű muzsika kiindulópontja, a kérdés ott van: hogyan lehet ezt az átmenetet megoldani úgy, hogy utóbbi „lássá hasznát”? Bartók, Enescu és Kodály erre is megtanított bennünket. Keresd és kutasd néped zenéjét! — és ezzel meg is vetették a modern zenepedagógia alapjait. Széles és világos gigaszíki küldetlem folyik a komoly zene kedvelői táborának állandó szélesítéséért. A harc paradoxális, hiszen a muzsika már a neododekafónia magaslátán jár, de a hangversenytermekbe még a romantika melódiára is csalogatni kell az embereket. Tény az, hogy Aradon még a csalogatás is művészet. És itt ismét következik a kérdés: nyílt-harminyázó illő reklám, vagy elmélyült zenei nevelés?

Az aradi Filharmonia a második utat választotta. Közönséget

kinevelni — nehéz és fáradságos művelet, de az eredmény megéri. A terv szép: minden hónapban egy külön hangverseny valamelyik aradi iskola tanulóinak számára. És a Filharmonia mindent megtett, hogy első ilyen hangversenyt siker koronázza. A 3-as Líceum számára megtartott koncert már szándékánál fogva is érdekes volt. „A népzenei előadások zenei” — hirdette a plakát. És hogy mennyire komolyan vette a Filharmonia feladatát, azt bizonyítja, hogy a hangverseny szölistájaként Varujan Coghian, Ruggiero Ricci díjas hegedűművész lépett fel. Hogy mégis kevesen voltak? Sebalj! Lesznek majd többen is. Enescu első rapzodója és Liszt második magyar rapzodója valóban sikert aratott a fiatalok körében. Lalo Spanyol szimfóniája pedig elkápráztatta őket. Ne beszéljünk most a karmester erőtelenségéről! Az előadás inkább szándékánál fogva jelentett elmenyt.

Valamivel jobb szervezést, egy kis öketességet! — máris léptünk egyet azon a bizonyos lépcsőn. A kezdeményezés dicsőre méltó — várjuk a folytatást. Új, fiatalokból álló közönséget kell kinevelni! Ma még csak nézi rapzodóira bologoson fejével, holnapra már Bartóktól lelkesedik.

BERECZKI KÁROLY

Aradi képeslap. Még nyílnak az őszi virágok.

Az aradi proletariátus részvételéről az 1920. évi októberi általános sztrájkban

A régi forradalmi hagyományokkal rendelkező Arad városa egyike volt a legerőteljesebb munkásközpontoknak Romániában az 1920-as év őszén lezajlott osztályharcokban.

Az 1920. évi októberi általános sztrájk vezető helyét töltte be a romániai társadalmi harcok történetében. E nagy forradalmi akcióban Arad város proletariátusa is aktívan szerepelt.

Az 1918-1920-as éveket Romániában erős forradalmi fellángolás jellemzi, ami nagy sztrájkokban és utcái tüntetéseiben nyilvánult meg. E harc kidomborította a proletariátus határozottságát és akaraterejét. A pusztító háborút követő évek voltak ezek, a gazdasági bizonytalanság és a néptömegek súlyosbodó helyzetének éve.

1918 végén megalakult az egységes román nemzeti állam. A nemzeti egység megteremtésének befejezésével megvalósult az a nemzeti és társadalmi-gazdasági feltétel, amely elősegíti a termelőerők gyorsabb fejlődését, az egész nép energiáinak és képességeinek

összefogását, a forradalmi munkásmozgalom kibontakozását.

Az első világháború befejezése után a szocialista szervezkedés, a szakszervezetek és az ifjúsági szervezetek újra megkezdtek legális működésüket az ország egész területén. Megvalósult a romániai munkásmozgalom központosítási folyamata nemzeti vonalon. A Romániai Szocialista Párt az ország valamennyi tartományában folyó tevékenység vezetésére megalakította Általános Tanácsát.

Romániában 1918 végén a forradalmi lendület, tüntetések és sztrájkok erős hullámban testetlített meg. A forradalmi akciók csúcspontját ebben az időben az 1918 december 13-i harcok jelentik. A munkásmozgalom erőszakos elfojtására törekedve az uralkodó osztályok a megtorlást alkalmazták a bukaresti munkásokkal szemben és 102 munkást meggyilkoltak. Az 1918 december 13-i események után, a hatóságok megtorló intézkedései ellenére — a vállalatok militárisizálása, a munkásszervezetek székhelyeinek átmeneti

bezárása, a harcolók letartóztatása — a munkástömegek az elkövetkező években meg erőteljesebben folytatták harcukat. Sőt, 1919-ben a helyi sztrájkok iparági sztrájkokká alakultak át városi és tartományi szinten, általános sztrájkokká, amelyek végül is 1920 októberében országos méretű általános sztrájkban kulmináltak.

1920 elejétől az aradi munkásság erős sztrájkokkal harcolt a munkáltatók ellen és az októberi harcokban való nagyméretű részvételének magyarázata megtalálható az előzetes akciókban is. A helyi újságok — köztük a Románul is — beszámolnak az eseményekről. 1920 január 7-én és 18-án, a jelentős részvétellel lezajlott nyomdász sztrájkokról. Ez a január első napjaiban indult akció még a hónap végén is szerepel a sziguranca hivatalos jegyzeteiben. 1920 februárjában az Aradi Hírlap közölt híreket a fizetések megjavításáért küzdő városi vargák harcáról.

Ha az általános sztrájk kirobbanásának okait és kiváltképpen a

közvetlen okokat elemezzük, figyelembe kell vennünk a politikai körülményeket is, amelyek első sorban az ország élen álló Averescu kormányával kapcsolatosak. Az ország vezetését 1920 március 13-án átvevő kormány, élen Averescu tábornokkal, célul tűzte ki a néptömegek forradalmi fellángolásának elfojtását megtorlások útján. A munkásság viszont fokozta harcát. 1920 május 1-én nagy tüntetések voltak az ország valamennyi városában és ugyancsak a választási kampány idején, amelyen a Szocialista Párt is indult és husz képviselőjét juttatta be a parlamentbe.

1920 nyarán az egész országot átfogó sztrájkakciók idején az aradi proletariátus a főbb vállalatokban, mint például a CFR műhelyekben, a vasüzemekben és máshol is, a munka beszüntetésével hangszorozta követeléseit. 1920 július 18-án a Tribuna Socialista újság jelzi, hogy az azelőtti heten a Weitzer, Martha és Industria gyárak munkásai, akikhez csatlakoztak az Assael és Vulcu gyáraké is, beszüntették a munkát a munkásság és a gyárigazgatók között lezajlott béremlerakások következményeként. A sztrájk eredményes volt. A munkások körülbelül 40 százalékos béremelést kaptak és biztosították nekik a nyolcórás munkanapot. Ugyancsak júliusban zajlottak le Aradon a vasúti munká-

sok, lakatosok és más iparágak dolgozóinak sztrájkjai.

Az egész országban egymást követő sztrájkok miatt 1920 augusztus 11-én a parlament elfogadja a Kollektív munkaviszályok szabályozására vonatkozó törvényt. vagy ahogy másképpen nevezték a Trancu-lasi törvényt. E törvény megtiltja az állami vállalatokban a munkafeltételek miatti kollektív munkabeszüntést, valamint az összes ipari vállalatokban a politikai sztrájkot. Ezáltal megcsorították a munkások gyűlekezési és sztrájk-jogát, bevezették az önként, pénzbírsággal és börtönnel sújtották a „sztrájk-kezdeményezőket”. E törvény ellen a dolgozók sztrájkokkal és az ország valamennyi városában megszervezett tüntetéssel tiltakoztak.

A kollektív munkaviszályok szabályozására vonatkozó törvény nem tudta elfojtani a román proletariátus forradalmi akcióit. Sőt, a törvény ellenére a sztrájkok folytatódottak. 1920 augusztusában a tartományi szintű általános

HERBERT RABINOVICI,
tudományos főkutató

IOAN DON,
fő muzeográfus

A Kommunista Párt Történetek, a Romániai Forradalmi és Demokratikus Mozgalom Múzeumának munkatársai.

(Folytatás a II. oldalon)

A mezőgazdasági bér munka kezdetei Arad megyében

— Ismerjük meg megyénket —

Banalnak tűnik napjaink gyors fejlődése kapcsán mindig a múltat emlegetni. Mégis aktuális érdekesség felidézni a régi okleveleket és kibányászni egyet s mást, ami ismeretlen a széles közönség előtt. Kevesen tudják például, hogy a nagy Arad megyei uradalmakon országos viszonylatban is először hódították meg a bér munkát.

Tudott dolog például, hogy egészen a XVIII-ik század második feléig a nagybirtok munkaerő szükségletét a robot biztosította. A termelés fejlődésével parhuzamosan, azonban, különösen a szakértelmet követelő munkák esetében — a robot már nem volt kifizetődő. A szőlőművelésnél, dohánykertészetben, az állattartásnál, sőt az aratásnál is a XVIII. század második felében már egyre inkább elterjedt a bér munka. A nagy pécskai bérletek, a pánkoti és vilagosi uradalmak már az 1700-as évek végén nagy feltétel alkalmazták a fizetett napszámot. A Pécska környékén elterjedt nagy Heckenmüller bérlet nyári napokon 600 fogatott és 1500 kezi napszámot is alkalmazott. Arad-Hegyalja szőlőben, a környező falvak zselérei tömegesen jelentkeztek nap-

számba. Nagy volt az uradalmakon alkalmazott bérések és az úgynevezett konvenciók cselédek száma is.

Aktuális érdekesség végigtekintünk a mezőgazdasági bér munkások javadalmazási rendszerén is. A korabeli dokumentumok alap-

nó állattartásban volt nagy. Az egyik Arad vidéki uradalomban például a következő konvenciók alkalmazottakat találjuk: 2 ispan, 1 vadász, 3 száma-ó, 2 hajdu, 1 tehenpasztor, 1 vinceller, 2 kocsis, 1 méhés, 1 bács, 2 juhász, 26 bojtár, 13 hónapos cseléd, 25 juhpa-

Vallanak az oklevelek

ján a XVIII-ik század végén és a XIX-ik század elején alkalmazott mezőgazdasági munkásokat három csoportba oszthatjuk:

— kisszámú és aránylag jól fizetett felügyelői személyzet;

— konvenciók cselédek;

— alkalmi napszámok (kapások, aratok, summások).

Amilyen vegyes a mezőgazdasági munkások csoportja, ugyanolyan vegyes javadalmazási rendszerük is.

A konvenciók cselédekét általában természetben fizették. Számuk főleg az állandó felügyeletet kívá-

lár és dísznőkanász, 2 erdőkerülő. Javadalmazásuk többnyire természetben történt. Egy számadójuhász évi fizetése például 60 forint, 18 mérő buza, 24 font só, 1 malac, 1 kalap, 1 hosszú szür, 1 rövid mente, 2 pár csizma. Egy kisbéres évi fizetése viszont 7 forint, 2 mérő buza, 4 font só és 2 pár bocskor volt. Bizony nem sok. A gyenge konvenció ellenére egyre nagyobb a mezőgazdasági munkában a kínálat. Nem csoda, hogy Szent György napkor, szegődöttes végeit szárazal gyűlék össze ifjú jobbgyok és zsellérek a

nagyon központokban. Egy ilyen, messze földön híres központ volt Pécska. Tavasszal néha ezren felül volt a szegődöttesre várók száma a híres pécskai cselédvásáron.

Az alkalmi napszámok helyzete még rosszabb volt. Néha a piac diktálta munkaerő kereslet megegyezése a napszámot. Na de azért volt nemeseke a megye, hogy megoldja az ilyen problémát is. A megye már 1805-ben határozatban szabta meg a legmagasabb napszámot. Erdemes az adatok mélyére tekinteni.

A fenti határozat szerint a szénakaszáló napi 30 krajcárt, a szénarató 15 krajcárt, a gyűjtő 10 krajcárt, az arató 24 krajcárt, a kéveköti 21, a szőlőkapás 18, a kötő 12, a szüretelő 7, a putonyos 12, az olto 21, a trágyahordó 18 krajcárt kapott egy napra. Az asszony vagy gyermek munkaerő mindenek csak a felét, néha csak egy-harmadát kapta.

Átmenetét képez a jobbgyomunka és a bérlet között a feles-harmados művelés, melyet nagy tömegben alkalmaztak dohánykertészetben, kapásnövényeknél, sőt a szőlészetben is.

Megjelenik az akkori rendszerű bér munka is. Elsősorban az erdő-kiemelésnél.

A robotmunkával párhuzamosan egyre terjedő mezőgazdasági bér munkában végül is az 1848-as forradalom teremtett rendet, anélkül azonban, hogy a félfeudális viszonyokat: nagybirtok, feles-harmados bérlet, konvenciók cselédek rendszere, természetbeni fizetés (főleg aratásnál) felszámolta volna.

KOVÁCH GEZA

Múzeumban a „Ra-2”

Egy norvég hajó Osloba szállította a „Ra-2” papiruszhajót, amelyen Thor Heyerdahl, a neves norvég kutató hét társával átkelt az Atlanti-óceánon. A „Ra-2” ideiglenesen egy Oslo melletti hangárban van, de amint befejezik a „Kon-Tiki” múzeum kibővítését, állandó jelleggel ott fogják kiállítani.

A függőleges felszállású, 164 főtérhelyes TU-154, három turboreaktoros hajóműve közül akár egyet is biztonságosan repülhet.

Nagy koncertek — jeles előadóművészek Aradon

Arad az ország egyik legzavdagabb zenei hagyományokkal rendelkező városa. Már a múlt század derekán, 1833-ban néhány lelkes honpolgár közadakozásból megalapította a Városi Zeneiskolát „azon meggyőződésből, hogy a zenei művelés a művészi és emberi tudatnak szelídítőre bizonyos ellenállhatatlan varázserővel bír”.

Az oktatást a Prágai Konzervatórium típusára tervezték meg. 1836-ban Aradon mutatkozott be Ilend János, híres hegedűvirtuóz, akit később kineveztek az intézet igazgatójának.

A negyvenes években Arad pezsgő zenei élet színhelye. 1846-ban fellép városunkban LISZT FERENC és hangversenyének tiszteletdíját a zenetudományi fejlesztésre ajánlja fel. A múlt század derekán járt városunkban Brahms és Joachim is. A hangversenyeket a Fehér Kereszt szálló nagyszalonjában, illetve a Kriapin-teremben (Eminecu utca — Merfi klub) tartották.

A zenetudományok és legtehetségesebb növendékeiből alakult meg 1890-ben a FILHARMONIA EGYESÜLET, amely évente több koncertet tartott jeles művészek közreműködésével. (1912-ben PABLO CASALS szolost-jére került sor a Fehér Keresztben).

Arad zenei életének fordulatót jelentett a kiváló akusztikájú Kulturpalota felépítése. A megnyitó ünnepségen, 1913 október 25-én szilveszterben Beethoven Házasítás — nyitányát tűzték műsorra.

Említtet érdemel, hogy 1914-ben a Filharmonia Egyesületnek 125 bérlet-tulajdonosa volt. Ebben az évben lépett fel az új hangversenyteremben az aradi származású virtuóz, TEL-MANYI EMIL, aki az egykori műsort-füzet szerint egyetlen este Mozart Amadé Farkas, Paganini Miklós és Csajkovszkij Peter hegedűversenyt

játszott. 1922-ben és 31-ben Enescu, 1924-ben Bartók koncertezik Aradon. A két világháború között mutatkozik be a Kulturpalota hangversenydobogóján LEO SIROTA, HELGE LINDBERG, VASA PRIHODA, DOHNA, NYI ERNŐ, SZIGETI JOSEF, hogy csak a legjelesebbeket emeljük ki.

A korabeli lapok részletesen említették a város zenei életének jeles eseményeit. Az egyik helybéli lap hangversenykrónikájában olvashatuk: „Enescu, a nagy román zeneköltő népművelő román rapszódiaja, technikai nehézségei és gazdag tempóváltozatú dacsra temperamentumos lüktetéssel érvényesült és csak a fuvók ismert tökéletessége rontotta el az eredeti harmóniát”.

Az Erdélyi Hírlap 1934 februári számában írta: „Ünnep volt ma este a Kulturpalotában, a zene ünnepe”. A Városi Zeneiskola fennállásának 100. esztendőjü jubileuma egybeesett a filharmonikusok 150. koncertjével.

A Városi Zeneiskola és a filharmonia közötti szoros kapcsolatot kézenfekvő, hiszen az akkori tanintézet célja a filharmonia utánpótlásának biztosítása volt. (Ma a Népi Művészeti Iskola a műkedvelő mozgalom megsegítésének szakosított intézménye).

Az 1944. augusztus 23-i történelmi jelentőségű fordulat után, 1948 október elején megalakult a Városi Filharmonia, mely később az Állami Filharmonia nevet vette fel. Igazgatója NICOLAE BOBOC, állandó karmestere NICOLAE BRANZU volt. Arad zenei élete szervezett és állami támogatott keretek között, most nézett igazán szép perspektívák elé.

A filharmonia muzikusainak száma évről évre növekedett. Kiváló képzettségük révén hamarosan a hazai és az egyetemes zeneirodalom legrepre-

zentatívabb alkotásait szólaltatták meg a hétvégi koncerteken. Számos zenei mű Aradon került első bemutatásra. Az ifjúság zenei nevelését szolgálta a vasárnap délutáni hangversenyek bevezetése.

Néhány szöveg Arad zenei életének jelesebb eseményeiről. A heti hangversenyeken ismert hazai művészeket kívül neves külföldi karmesterek és szolistas léptek fel: SZASA VACLAV SMETACEK, SOMOGYI LASZLO, MARGARETA FEDOROVA, EYGE NYIJ MALINYIN, UNGAR IMRE, RENE DEFOSEZ, LEHEL GYORGY, LI-MIN-CEAN, KIJOKO TANAKA, GABOS GABOR, CHARLES MAINER, RAS, FRITZ MAHLER, az IME-NESTRELLI kamaragruppes, KIRILJ KONDRASIN, SEBASTIAN BENDA, HIFIZ, HOFFMANN, ROBERT SOOTENS, FRANKLIN CHOSOT, ANDRE GOROG, YVRI GITLIS — hogy csak néhányat említsük a legismertebb nevek közül.

Minden évad meghozta a maga kiemelkedő zenei eseményét. 1968-ban például az aradi zenekar koncerten mutatta be Nicolae Branzu A SZEREM DIADALA című operettjét. Talvány pedig, GEORGE BYRD néger karmester vendégvezetése és DAN MIZRAHI bukaresti zongoraművész koncertje maradt emlékeztető. (Ez utóbbi karmester nélkül szólaltatta meg és kiválóan interpretálta Gershwin Kék rapszódiaját).

Az utóbbi években fiatal képzett muzikusokkal frissült fel a zenekar. A nagyszéri hágyományokat ápoló aradi filharmonikusok a meghívott művészek, remélhetőleg sok barátot szerznek meg a komolyzuzikának és emlékeztetéseket a zenekedvelő közönségnek.

PUSKEL PETER

TUDÓSÍTÁSOK • PILLANAT

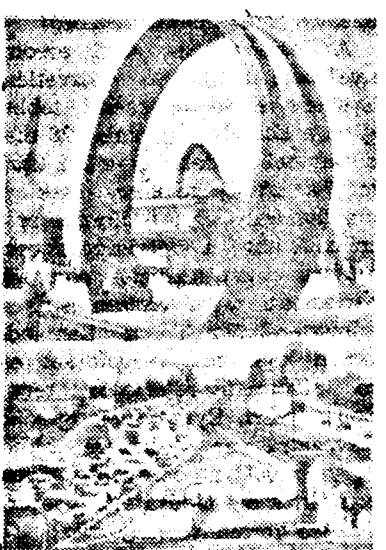

A NASA elfogadta a méterrendszert

Az Amerikai Országos Űrhajózási és Űrkutatási Hivatal (NASA) elfogadta a méterrendszert. Nem érdektelen megemlíteni, hogy az Apollo-12 kísérlet tudományos eredményeiről nemrégiben közzétett dokumentumoktól már nem is tartalmazza a méterrendszerben megjelölt adatok amerikai egyenértékét. A NASA körében megjegyezték, az intézkedésre azért került sor, mert világszerte egyre nagyobb mértékben terjed a mé-

terrendszer. Száztíz országban használják, a fejlett országok közül csak az USA-ban, Nagy-Britanniában, Kanadában, Ausztráliában és Új-Zélandban nem. Mint köztudomású, Anglia is be akarja vezetni a méterrendszert, a Commonwealth többi országa szintén foglalkozik a tervvel. Maurice Stans amerikai kereskedelemügyi miniszter jövő év júliusában ajánlani akarja a kongresszusnak a méterrendszer általános bevezetését.

Óriás gyűrűk az Elba alatt

tendő alagut 1140,5 méteres szakaszhoz fognak felhasználni. Már a hannoveri vásáron felkeltette a szakemberek érdeklődését, mert anyaga, méretei és formája tekintetében egyedülálló Európában. (A szemescsés grafittal ötvözött öntöttvas kiváló anyagnak bizonyult vezetéképítéshez.)

Mindenik gyűrűt tizenhat, egyenként 2,21 méter hosszú és 1,12 méter széles részből tevődik össze; átmérője 10,85 méter. A Hamburgban épülő 3,325 méter hosszú alagut, amelynek furasához 1969 decemberében fogtak hozzá és 1973 végén adják át rendeltetésének, nagymértékben megkönnyíti majd az Elba két partja közötti forgalom lebonyolítását.

Több mint 3 kilométeres hosszúságával az alagut a világ második legnagyobb vizalatti alagutja lesz.

Az űrkutatás földi haszna (IV. rész).

• Orvosi alkalmazások

A világsajtó hírt adott arról, hogy 1968-ban Joseph Barrios, amerikai állampolgár fejbe lőtte magát és a golyó az agyában maradt. Az orvosok műtét helyett az űrhajósok edzésénél használt centrifúgát alkalmazták. Az öt másodpercig tartó, a földi nehézségi gyorsulásnál hatszor nagyobb centrifugális gyorsulás eltávolította a lövedéket az öngyilkos agyából.

Az űrhajósoknak a Hold felszínén nagyobb távolság bejárására tervezett nyolclábú setaszek a benuális betegek számára jól bevált közlekedési eszköz.

Az űrhajósok életműködését ellenőrző műszerek adatait a földre sugározzák, és így lehetővé válik a folyamatos ellenőrzésük. Ilyen önműködő betegellenőrző berendezéseket már több nagyobb kórházban alkalmaznak. A cigarettadoboz nagyságu érzékelő berendezést a beteg karjára vagy lábára erősítik. Ilyen módon ellenőrizhető a szív (EKG görbe) és az agy (EEG görbe), a vérnyomás, a légzés és a hőmérséklet. A mérési adatokat a dó továbbítja. A kisugárzott elektromágneses jelek — kellő erősítés után — a központban elhelyezett oszcillográf ernyőjén, vagy más műszeren leolvashatók. A beteg akár száz lépésre is eltávolodhatik a felvevőtől; életfunkcióinak ellen-

őrzése zavartalanul folyik a távolból.

Az indításkor fellépő nagy gyorsulás megakadályozhatja az űrhajózt az irányítási műveletek elvégzésében. Ilyenkor infravörös sugárforrások és visszaverő felületek (különleges szemüvegek) lehetővé teszik a berendezéseknek szimmel való irányítást (fénykommutátorok). Ennek az elvnek az alapján lehetővé válik bennük számára a telefonoszámkok tárcsázása, tolsószék irányítása, könyvek lapozása, rádió-és tévé-készülékek beállítása stb.

A lézersétabot által kibocsátott fénysugár letapogatja az akadályokat és lehetővé teszi a vakok számára a biztonságos közlekedést. Ezek a nagy energiájú és kis területre összpontosítható sugárak alkalmazhatók pl. a szemsebészeten, amputációknál, dermatológiai gyógykezelésnél stb. A lézersugárral végzett műtét fájdalommentes és vérzést sem okoz.

A bionika (biológia + elektronika) lehetővé tette olyan eszközök készítését, amelyek helyettesíthetik az emberi szervezetet különböző funkcióit. A radioaktív izotópokkal működő áramforrások beépíthetők a szervezetbe és a termelt árammal segíthetik a szívizom legyengült teljesítményét (pacemaker).

D. HEINRICH LASZLO

tudományos kutató

11111 óra magány

Befejeződött Miljutin Velikovic amatőr barlangkutató bátor vállalkozása. A 36 éves speleológus 1969. június 24-én ereszkedett le a Kopajkosara helység melletti Samar barlangba és 463 napot töltött ott egyedül. Ezzel új világrekordot állított fel, megdöntve az eddigi 353 napos barlangtartózkodást.

A 11111 órai magány egyáltalában nem hatott ki Miljutin Velikovic közérzetére, s néhány perccel felszínre jövéte után kijelentette: teljesen jól érzi magát. Az első orvosi vizsgálat is alátámasztotta ezt.

A jugoszláv tudósok remélik, hogy a barlangkutató munkájából értékes tanulságokat vonhatnak le.

Árverésen — híres történelmi dokumentumok

Az amerikai történelem leghíresebb dokumentumaiból hármat — köztük az első alkotmány-tervezetet — október 20-án árverésre bocsátanak. Az amerikai alkotmány-tervezet, amely az első 16 nyomtatott példány közé tartozik, 1787 augusztus 6-án látott napvilágot. Az okmányt Owern Wistern író családja adja el.

Egy másik híres dokumentum az 1776-os Függetlenségi Nyilatkozat egyik másolata.

Végül a harmadik, a Függetlenségi Nyilatkozat első német nyelvű fordításának eredeti példánya, amelyet Heinrich Müller 1776 július 9-én adott ki.

Az árverés előreláthatólag óriási érdeklődést fog kelteni.

HUMOR a zene világából

Két bécsi muzsikusk a világ-híri filharmonikusok tagja, sőtál a Práterben, úgy az elmúlt század vége táján, ismerős szövegét meg az egyiket: — Mondá, ki dirigál ezen a héten? — szölt a kérdés. — XY — válaszolta a kérdező. — Es mit dirigál? — Minket nem érdekel, hogy ő mit dirigál, mi Beethoven-t játszunk...

Gyenge karmester állt a bécsiak dirigens pultjánál. Rövid időközönként kopogta le a zenekart. Tudott dolog, hogy ez minden zenei tag legnagyobb mérgé. A nem tudom hányszor lekopogás után a zenekar felélt így szölt a karmesterhez: — Kérem, ha még sokszor kopog, a végén úgy játszunk, ahogy maga akarja...

Hatalmas plakátok hirdették Bécs utcáin Francois Ondricek a XX. század elején ismertté vált hegedűs hangversenyét. Fülle tövét vakarva állt egy bécsi „Spießbürger” egy ilyen plakát előtt: — Most nem tudom ez egy cseh francia vagy egy francia cseh?

A századvégi Bécs zeneakadémiaján voltak rendes és rendkívüli tanárok. — Mondja, mi a különbség a kettő között? — kérdezte egy avatatlan az egyik hallgatótól. — Hát, tessék tudni — válaszolt a diák sunyi mosollyal — a rendesek nem rendkívüliek és a rendkívüliek egyáltalán nem rendesek.

Szeizmikus állomás a Csukás-hegységben

Megkezdtek a központi szeizmikus állomás építését a Csukás-hegységben.

A Bukaresti Alkalmazott Geofizika Intézet évek óta rendszeresen fejleszt és korszerűsíti a földrengésmegfigyelő-állomások hálózatát. A központi szeizmikus állomásra elméleti és alkalmazott kutatásokat bízna, adatai birtokában többek között foglalkozni lehet a szeizmikus rezgések szinképelemzésével és a vranceai épületek rengesállóságának vizsgálatával, a

szeizmikus jelenségek, a felszíni hullámok beható tanulmányozásával, a földkéreg és a földkéreg szerkezetének, a vranceai gyenge földrengések mechanizmusának kutatásával, az erősebb földrengések előrejelzésének lehetőségével stb.

Az állomás korszerű, nagy teljesítményű berendezései regisztrálhatják majd a közeli, romániai epicentrumu földrengéseket, a távolabbi kéregmozgásokat, kezdve a legintimabb rengésektől egészen a katasztrófális földrengésekig.

Meglepető felfedezésre jutottak a kolozsvári rákkutatók, az Onkológiai Intézet munkatársai. Vizsgálódásaik során megállapították, hogy amikor a rákos sejtek előzönlök a szervezetet, kimutatható mennyiségi változások keletkeznek a gammaglobulin-képpen. A G-immunoglobulin változásai tehát kétséget kizáróan a betegség súlyosbodására vallanak. A megvizsgált mellrák-esetek több mint 80 százaléka igazolta a megállapítást.

NEMZETKÖZI ÉLET

AZ INTERPARLAMENTÁRIS UNIO KONFERENCIÁJÁNAK MUNKÁLATAI

— A román küldött felszólalása —

HAGA. — Mircea Moarcă, az Agerpres tudósítója jelenti: Az Interparlamentáris Unió 58. konferenciáján, amely Mihai Levente román külügyminiszter, az ülésszak alelnöke elnöklésével folytatja munkáját, a küldöttek megvitatják „A parlamentek hozzájárulását a regionális és világ-biztonság erősítéséhez” című határozati javaslatot, amelyet J. Viro-lainen finn delegátus terjesztett elő és a „A parlament és a regionális gazdasági kooperáció” című határozati javaslatot, amelyet Tudor Drăganu román küldött nyújtott be.

nának a nemzetközi jogelv tiszteletben tartásához az államközi kapcsolatokban a tás kérdések politikai módszerekkel való megoldásához. Ugy jelük, hogy a nemzetközi szerződésekre be kell iktatni a lemondást az erőszak használatáról és az erőszakkal való fenyegetéssel, mert ez rendkívül fontos tényező lenne a népek biztonságának megvalósítása szempontjából. Ezért megérdemelné, hogy az Interparlamentáris Unió, minden állam parlamentje ebben az irányban cselekedjen.

Anwar Szadat nyilatkozata

KAIRO. (Agerpres). Miután az EAK nemzeti gyűlése jóváhagyta az Arab Szocialista Unió Legfelsőbb Végrehajló Bizottságának javaslatát, hogy a következő hat évben Anwar Szadat legyen az ország elnöke (a javaslatot országos népszavazással kell megerősíteni), az új elnökjelölt kifejtette Egyiptom politikájának jövőbeli általános vonalait.

felszabadításért, valamint a palesztinai lakosság jogainak biztosítását követő harc az EAK külpolitikájának alapvető célkitűzése. Az elnökjelölt ugyanakkor állást foglalt az összes arab országok egysége mellett.

Részletesen felfüggesztették a jordániai erők és a palesztinai ellenállók közötti konfliktus nyomon bevezetett közlekedési korlátozásokat. A kijárási tilalom este 8 és reggel 6 óra között érvényes csak.

BONN (Agerpres). Október 7-én Bonnbán, Németország SZK külügyminisztériumában befejeződtek a megbeszélések a Jozef Winiewicz lengyel külügyminiszter-helyettes vezette lengyel kormányküldöttség és a Georg Ferdinand Duckwitz, külügyminiszteri államtitkár vezette nyugatnémet kormányküldöttség között. A küldöttségek véleménycserét folytattak kölcsönös érdekű problémákról és tovább tárgyaltak egy olyan egyezménytervezet

A hírügynökségek jelentik

SAN JUAN. Súlyos árvízektől okozott Porto Ricóban a háromnapos szakadatlan esőzés. Az áradások következtében hat ember életét veszítette, az anyagi kár pedig meghaladja a 23 millió dollárt. Háromezer család hajléktalan maradt. A szigeteken gyakorlatilag szünetel a közlekedés.

BRÜSSZEL. A Tanjug brüsszeli jelentése szerint Joszip Broz Tito Jugoszlávia SZSZK elnöke, Luxemburgban tett hivatalos látogatásáról visszatérően október 11-én találkozik Willy Brandt, Németország SZK kancellárjával és megbeszéléseket folytat vele.

BERN. A svájci parlament első háza 98 szavazattal 2 ellenében elhatározta, jóváhagyja, hogy a kormány módosítsa a svájci frank paritását. A jelenlegi törvénykezés értelmében erre csak a parlament jogosult. Az intézkedés kérdésében a parlamentnek a pénzügyi törvények korszerűsítésére törekvő felsőháza dönt, a parlament decemberi ülésszakán.

HELSINKI. Ludvik Svoboda, a Csehszlovák SZK elnöke finnországi hivatalos látogatása során, csütörtök este visszatért Helsinkibe, miután két-napos látogatást tett Turkuban és Jyväskyläban. A két városba elkísérte Urho Kekkonen elnök.

LONDON. Angliának joga van újra megkezdnie a fegyverszállítást Dél-Afrikának — jelentette ki az újságíróknak Alec Douglas-Home külügy- és nemzetbiztonsági miniszter.

BONN. Karl Schiller nyugatnémet gazdasági miniszter az NSZK gazdasági helyzetéről előterjesztett bundestagi jelentésében rámutatott, hogy az ország jelenleg az ipari fellendülés lassúságának és az árak emelkedésének szakaszán megy át. Mint mondtotta, szeptemberben az ár index 3,8, augusztusban pedig 4 százalékkal növekedett.

Az NDNSZ jubileumi ülésszaka

BUDAPEST. — Al. Pintea, az Agerpres tudósítója közli: Folytatja munkáját a Nemzetközi Demokratikus Nőszövetség jubileumi ülésszaka. Suzana Gădea mérnök-professzor, az Országos Nőtanács elnöke, hazánk küldöttségének vezetője felszólalt a vita során. A többi között ismertette a romániai nőmozgalom tapasztalatait, hangsúlyozta, hogy a nők tömegi egyre nagyobb mértékben kiveszik részüket a gazdasági, politikai, társadalmi és kulturális életből, az Országos Nőtanács és több mint hetven állam nőszervezetei, illetve nemzetközi

nőszervezetek közötti kapcsolatok bővítéséből és megszilárdításából. Hazánk képviselője hangsúlyozta: erősíteni kell a nők egységét világszerte, függetlenül politikai, filozófiai és vallási meggyőződésüktől, erősíteni kell összefogásukat a közös célokért, a Nemzetközi Demokratikus Nőszövetség szerepének növeléséért vívott harcban, küzdeni kell, hogy nagyobb szerepet kapjon a nők demokratikus jogaiért és szabadságjogaiért, az országok nemzeti függetlenségéért és a békeért folyó nőmozgalomban.

Gazdasági nehézségek Dániában

KOPENHÁGA. (Agerpres). Hilmar Baunsgaard dán miniszterelnök a gazdasági válság megelőzését célzó kormányprogram parlamenti előterjesztése alkalmával kijelentette, hogy Dánia „gazdasági ultimátum” előtt áll. Ezért a nemzethez kell fordítani a gazdasági korlátozások, a vásárlásokat, csökkentenie a vásárlásokat és pillanatnyilag le kell mondania jelentősebb béremelkedésekről.

szociáldemokrata párt esélyei a hatalom átvételére. A dán kormány közölte azt a szándékát, hogy a Dánia közös piaci csatlakozása érdekében kifejtett erőfeszítésekkel párhuzamosan fokozza az együttműködést az északi országokkal. Feltételezések szerint Baunsgaard közeli svédországi hivatalos látogatásakor éppen erről az együttműködésről fog tárgyalni Olof Palme svéd miniszterelnökkel. Erről tárgyal majd november 2-án Koppenhágában az északi országok miniszterelnökeinek értekezlete is.

Befejeződtek a lengyel-nyugatnémet megbeszélések

BONN (Agerpres). Október 7-én Bonnbán, Németország SZK külügyminisztériumában befejeződtek a megbeszélések a Jozef Winiewicz lengyel külügyminiszter-helyettes vezette lengyel kormányküldöttség és a Georg Ferdinand Duckwitz, külügyminiszteri államtitkár vezette nyugatnémet kormányküldöttség között. A küldöttségek véleménycserét folytattak kölcsönös érdekű problémákról és tovább tárgyaltak egy olyan egyezménytervezet

összeállítása érdekében, amely lefekteti a Lengyel Népköztársaság és Németország SZK közötti kapcsolatok normalizálásának alapjait.

Torres tábornok letette az esküt

LA PAZ. (Agerpres). Juan Jose Torres tábornok bevonult a Quemado palotába, és köztársasági elnökként letette az esküt. Beszédet intézett a palota körül összegyűlt tömeghez, kijelentette, hogy rövidesen népi kormányt alakít, amely fő céljaként tekinti az életszínvonal emelését.

A hírügynökségek értesülései szerint a bolíviai fővárosban helyreállt a rend. Egymást érik viszont az utcai tüntetések a Torres által beígért forradalmi kormány mellett. Ezt forradalmár katonákból, munkásokból és a diákság

Alfredo Ovando Candia számára nem sok jót hozott a bolíviai államhatalom átvételének első évfordulója, mert az elmúlt napokban lemondásra kényszerítették. Mint ismeretes, Candia kormányának a néptömegek követelésének hatására bizonyos intézkedéseket tett az ország fejlesztésére, az idegen kézben lévő természeti kincsek fölötti nemzeti ellenőrzés helyreállítására, valamint a belpolitikai élet demokratizálására, s ezzel nagy népszerűségre tett szert. E lépések között megemlíthetjük a Gulf Oil észak-amerikai társaság államosítását, a katonai ellenőrzés megszüntetését az önbányász körzetében, a politikai és szakszervezeti tevékenység szabadságának biztosítását, a munkanélküliség csökkentésére kidolgozott gazdasági programot. Az intézkedések végrehajtása azonban nem volt következetes, mert Candia fokozatosan engedett a külföldi érdekekkel összefonódott jobboldali katonatiszti csoport hatalmának. Egy éves elnöksége alatt az ország belső életét a politikai és gazdasági megújulást

Baloldali kormány Bolíviában

és bizonytalanságban élt a jobboldali katonai erők lázadásának napjaiban, amely végül is Ovando Candia eltávolításához vezetett. De a legreakciósabb erők hatalomra jutásának veszélye váratlanul erős ellenállásnak ütközött. A hadseregnek a munkások, parasz-

pontion államosozó légierők, Torres tábornokot iktatták be az elnöki funkcióba; Torres megígérte egy olyan forradalmi kormány megalakítását, amely képes lesz végrehajtani a nép számára szükséges intézkedéseket. „E politika csak akkor szavatolható, ha a kor-

Kambodzsa

A népi ellenállási erők eddigi legnagyobb offenzívája

PNOM PENH. (Agerpres). A kambodzsa népi ellenállási erők csütörtökre virradó éjjel nagyszabású támadást hajtottak végre a Lon Nol-csapatok ellen a Kompong Thom—Pnom Penh útszakut Taing Kauk-i szakaszon — jelentik a sajtótudósítók. A hazafias erők támadásai főként két jelentős stratégiai pont, Taing Kauk és Prak Hum város ellen irányulnak.

Georges Pompidou látogatása a Szovjetunióban

MOSZKVA. (Agerpres). Hivatalos látogatásának harmadik napján Georges Pompidou francia köztársasági elnök körutazást tett a Szovjetunióban. Csütörtök reggel Pompidou elnök és Nyikolaj Podgornij, a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje Elnökségének elnöke, valamint Maurice Schumann francia külügyminiszter különrepülőgéppel elutazott Moszkvából. Utközben folytatódott a megbeszélések a magas rangú francia vendégek és a szovjet vezetők között. Miután előzőleg a kétoldalú gazdasági kapcsolatokat, valamint az európai kérdéseket vizsgálták meg, a csütörtöki megbeszélések a nemzetközi élet fő vonatkozásai kerültek szóba.

ből minél több haszna származzék a világ békének. A csütörtöki látogatásokon Pompidou elnök és a többi személyiség kíséretében nem voltak újságírok. Amint közölték, a nap hivatalos programjában előirányozták, hogy a francia vendég látogatást tesz a bajkonuri kozmodromon is.

Tito—Eyskens megbeszélés

BRÜSSZEL. (Agerpres). Joszip Broz Tito, Jugoszlávia SZSZK elnöke, aki hivatalos látogatást tesz Brüsszelben, csütörtökön megbeszélést folytatott Gaston Eyskens belga miniszterelnökkel. A két államférfi időszerű nemzetközi kérdésekről és a belga—jugoszláv együttműködés kérdéseiről tárgyalt — jelenti a Tanjug.

tott, hogy a megbeszélések során megállapította a nézőpontok széles körű azonosságát az összes nagy nemzetközi kérdésekben.

BRÜSSZEL. (Agerpres). Joszip Broz Tito, Jugoszlávia SZSZK elnöke Brüsszelben fogadta John Eisenhower, az Egyesült Államok belgiumi nagykövét, aki kihallgatást kért tőle.

Folytatódik az 50.000 köztisztasági alkalmazott sztrájkja

LONDON. (Agerpres). Már tízedik napja tart a nagy-britanniai köztisztasági sztrájk. A londoni hatóságok már komolyan aggasztják a munkabeszüntetés következményeit. A városok utcáin valóságos szemétdombok halmozódtak fel, járványok kitérése fenyeget. Sok folyó beszennyeződött, mivel a szivattyutelepek és a szennyvíztisztító üzemek nem működnek. A sajtóügynökségek szerint a Themse még soha sem volt ilyen szennyes az utóbbi 25 évben. A folyam több mint 20 kilométeres szakaszon fertőzött, ami veszélyezteti a partmenti helye-

gek lakosságát, valamint a víz alatti növényzetet is.

Vasárnap — választások Belgiumban

BRÜSSZEL. (Agerpres). Vasárnap Belgiumban mintegy hat és fél millió állampolgár vesz részt a municipiumi és községi választásokon, köztük azok a 18. évüket betöltött fiatalok is, akik most járulnak először az urnák elé.

A választások szavazataikkal egyben a jelenlegi kormányt és a nyelvi közösségek közötti vitában elfoglalt álláspontját mellett vagy ellen is szavaznak, amely továbbra is zavarólag hat az ország belpolitikájára.